

Sygn. akt III AUa 695/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	sędzia Małgorzata Pasek sędzia (del.) Lucyna Stąsik-Żmudziak
Protokolant: sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2019 r. w Lublinie

sprawy D. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji D. Ś.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 13 czerwca 2018 r. sygn. akt IV U 314/18

I. oddala apelację;

II. przyznaje adwokatowi K. N. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Siedlcach) kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych, powiększoną o należny podatek od towarów i usług z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Lucyna Stąsik-Żmudziak Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Małgorzata Pasek

III AUa 695/18

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z 13 marca 2018r., działając na podstawie art.57 w związku z art. 58 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił D. Ś. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ ubezpieczony, który został uznany za częściowo niezdolnego do pracy od 6 sierpnia 2017 r., nie spełnia pozostałych przesłanek do nabycia renty z tytułu niezdolności do pracy, bowiem w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy i przed zgłoszeniem wniosku o rentę nie udowodnił

łącznie 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a niezdolność do pracy nie powstała w czasie zatrudnienia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania zatrudnienia.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Siedlcach złożył D. Ś., wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu stanowiska wskazał, że nie zgadza się z ustaleniem organu rentowego, co do posiadanego stażu ubezpieczeniowego. W jego ocenie do obliczenia okresów składkowych organ rentowy powinien zaliczyć okres od dnia 1 kwietnia 2017r. do dnia 31 grudnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 1 grudnia 2015 r. D. Ś. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik i komisja lekarska stwierdzili, że ubezpieczony jest zdolny do pracy i na tej podstawie organ rentowy decyzją z dnia 12 lutego 2016 r. odmówił prawa do renty. Na skutek odwołania wnioskodawcy postanowieniem z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie IV U 227/16 Sąd Okręgowy uchylił zaskarżoną decyzję i przekazał sprawę organowi rentowemu celem ponownego rozpoznania.

Wykonując powyższe postanowienie Sądu organ rentowy skierował ubezpieczonego na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z 21 lutego 2018r. ustalił, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy od dnia 6 sierpnia 2017 r. do dnia 28 lutego 2019 r., a niezdolność ta istniała w dniu 12 lutego 2018r. Od tego orzeczenia ubezpieczony nie złożył sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS. Opierając się na powyższym orzeczeniu organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wskazując, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich przesłanek wymaganych do nabycia renty, tj. stwierdzona u niego przez lekarza orzecznika częściowa niezdolność do pracy nie powstała w czasie ubezpieczenia ani w ciągu 18 miesięcy od ustania okresu ubezpieczenia. Okres 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia upłynął z dniem 2 kwietnia 2017 r. Ponadto, ubezpieczony w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy lub przed zgłoszeniem wniosku o rentę nie udowodnił łącznie 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Na podstawie przedłożonych dokumentów do wniosku o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy organ rentowy, przyjął za udowodniony okres ubezpieczenia w łącznej ilości: 12 lat, 11 miesięcy i 20 dni. Jednocześnie organ rentowy w 10-leciu przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, tj. w okresie od dnia 1 grudnia 2005 r. do dnia 30 listopada 2015 r. oraz w 10-leciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od dnia 6 sierpnia 2007 r. do dnia 5 sierpnia 2017 r. za udokumentowany przyjął okres ubezpieczenia w ilości: 2 lata, 2 miesiące i 28 dni. Ostatni dzień ubezpieczenia organ rentowy ustalił na 2 października 2015 r.

Ubezpieczony odwołując się od powyższej decyzji nie kwestionował orzeczenia o częściowej niezdolności do pracy, natomiast wnioskował o zaliczenie, jako okresu składkowego uczestnictwa ubezpieczonego w projekcie systemowym „ (...) Na (...) w Powiecie (...)” na podstawie umowy nr (...). Projekt ten był realizowany przez (...) Centrum Pomocy (...) w Ł. w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2011 r. Przedmiotem w/w umowy były prawa i obowiązki uczestnika projektu i wnioskodawcy wynikające z realizacji w/w projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej”, Działanie 7.1 „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji”, Poddziałanie 7.1.2 „Rozwój upowszechnianie aktywnej integracji przez (...) centra pomocy (...)”, „Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”. Głównym celem projektu było zwiększenie potencjału społeczno- zawodowego osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez podniesienie lub przywrócenie ich zdolności do zatrudnienia oraz podwyższenie statusu zawodowego i społecznego za pomocą instrumentów aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała w czasie zatrudnienia, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania zatrudnienia, przy czym ostatniego wymogu nie stosuje do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Natomiast zgodnie z art. 58 ust. 1 w/w ustawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej określoną ilość lat w zależności od wieku, w którym powstała niezdolność do pracy. W przedmiotowej sprawie okres ten wynosi 5 lat, z zastrzeżeniem, że 5-letni okres zatrudnienia przypada w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, iż ubezpieczony nie spełnia przesłanek do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu wynika, że ubezpieczony w okresie od dnia 6 sierpnia 2017 r. do dnia 28 lutego 2019 r. został uznany za osobę częściowo niezdolną do pracy. Jednakże, nie wykazał przewidzianego w art. 58 ust. 2 tej ustawy 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego 10-lecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. W 10-leciu przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, tj. w okresie od dnia 1 grudnia 2005 r. do dnia 30 listopada 2015 r. oraz w 10-leciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od dnia 6 sierpnia 2007 r. do dnia 5 sierpnia 2017 r. ubezpieczony wykazał okres ubezpieczenia w ilości: 2 lata, 2 miesiące i 28 dni. Dodatkowo ubezpieczony nie spełnił przesłanki powstania niezdolności do pracy w określonym czasie, co dla uzyskania uprawnień rentowych jest konieczne. Niezdolność do pracy musiała powstać nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów enumeratywnie wskazanych w art. 57 ust. 1 pkt 3 (tzw. okres przedłużonej ochrony ubezpieczeniowej).

Nadto, ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy i nie udowodnił okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz, co zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej, co zwalniałoby go konieczności wykazywania 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego w okresie w/w.

Sąd nie zaliczył okresu uczestnictwa ubezpieczonego w projekcie systemowym „ (...) Na (...) w Powiecie (...)”, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2011 r., jako okresu składkowego. Celem uczestnictwa w projekcie było zwiększenie potencjału społeczno- zawodowego osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez podniesienie lub przywrócenie ich zdolności do zatrudnienia. Realizowany projekt miał podwyższyć status zawodowy i społeczny uczestników przy pomocy instrumentów aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej. W ocenie Sądu uczestnictwo w powyższym projekcie w żaden sposób nie można zakwalifikować, jako świadczenie pracy. Wszelkie umiejętności zdobyte poprzez udział w projekcie miały pomóc ubezpieczonemu w nawiązaniu stosunku pracy i jego kontynuowaniu. Zgodnie z przepisem art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. kodeks pracy (Dz.U. z 2018 poz. 917) przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Ubezpieczony przy udziale w projekcie nie podpisał żadnej umowy potwierdzającej istnienie stosunku pracy, a ponadto za uczestnictwo w projekcie nie otrzymywał wynagrodzenia. Sam udział w projekcie był dla ubezpieczonego dodatkową aktywnością, która miała na celu jego osobisty rozwój.

Od tego wyroku apelację wniósł wnioskodawca D. Ś., zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

1. naruszenie prawa procesowego tj. art.227 i 232 kpc przez brak wszechstronnego rozważenia zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności jego odpowiedzi na pozew z 18 maja 2018 roku, art.248 kpc braku sądowego zasądzenia postępowaniu dowodowym, art.233 § 1 kk i art.238 kpc (retroaktywność)
2. naruszenie prawa przez błędną wykładnię w postaci przepisów (nadinterpretacja), czynność z mocy prawa , na którą powołał się sąd jest nieważna;
3. o przeprowadzenie dowodu z akt innych spraw, art.235 kpc i art.224 § 2 kpc.

Wnosił o zmianę wyroku w całości ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą sprawy było ustalenie, czy wnioskodawca, który został uznany za częściowo niezdolnego do pracy od dnia 6 sierpnia 2017 roku spełnia pozostałe warunki wymagane przez przepis art.57 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 roku, poz.1270), czyli wykazanie wymaganego przez art.58 ustawy 5 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w dziesięcioleciu poprzedzającym datę zgłoszenia wniosku lub ustaloną datę postania niezdolności do pracy oraz czy częściowa niezdolność wnioskodawcy do pracy powstała w czasie trwania ubezpieczenia lub nie później niż 18 miesięcy od jego ustania.

Organ rentowy odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do renty po stwierdzeniu, że wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowy w ostatnim dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku ani przed powstaniem niezdolności do pracy, a ponadto niezdolność ta powstała po upływie 18 miesięcy od ustania ostatniego okresu ubezpieczenia. W odwołaniu wniesionym od decyzji odmawiającej prawa do renty wnioskodawca nie kwestionował ustaleń odnoszących się do stwierdzonej częściowej niezdolności do pracy ani daty jej powstania, domagał się natomiast uznania okresu od 1 kwietnia do 31 grudnia 2017 roku uczestnictwa w projekcie systemowym „(...) na (...) w powiecie (...)”, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2011 r do okresów składkowych oraz argumentował, że powinien uzyskać rentę na podstawie cytowanych przez siebie różnych wybranych przepisów.

Wbrew stanowisku skarżącego Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie co do istoty sprawy, czyli orzekł o niespełnieniu przez skarżącego ustawowych przesłanek do uzyskania prawa do renty a ponadto wypowiedział się co do braku podstaw uznania okresu od 1 kwietnia do 31 grudnia 2011 roku uczestnictwa w szkoleniu jako okresu zatrudnienia.

Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że okres uczestnictwa w jakimkolwiek projekcie, kursie czy szkoleniu nie jest wymieniony w ustawie z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 roku, poz.300) jako tytuł ubezpieczenia społecznego i tym samym brak jest podstaw do uznania takiego okresu jako okresu składkowego.

Apelacja nie zawiera żadnych merytorycznych zarzutów odnoszących się do wydanego przez Sąd Okręgowy wyroku. Przytaczane przez skarżącego różne luźne uwagi, niemające związku ze sprawą i cytowanie urywków z różnych aktów prawnych i uzasadnień sądowych nie odnoszą się do stanu faktycznego i prawnego niniejszej sprawy, w której istotne było wykazanie w postępowaniu istnienia ustawowych przesłanek do nabycia renty, wymienionych powyżej.

Z tych względów i na mocy art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia przepis § 16 ust.1 pkt 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801).